ЛАЙЪНС КЛУБ
Св. Иван Рилски и
Св. Архангел Михаил

„ВИЖ НАВРЕМЕ“

Безплатна програма за ранно откриване
на зрителни нарушения при деца
в предучилищна възраст

Ние служим.

www.lions-ivanrilski.org
www.lions-st-michael.com

Програмата се осъществява със
съдействието на Столична община

Второ издание
2026/2027

Конвенцията на ООН за правата на детето признава правото на всяко дете да се ползва от „най-високия достижим стандарт на здравословно състояние и от здравните услуги за лечение на заболяванията и за възстановяване на неговото здраве“.

Проблемите със зрението са само една част от здравословните проблеми при децата, които обаче, поради липсата на профилактични прегледи за ранна диагностика, често остават незабелязани. Това от своя страна води до липсата на адекватно лечение и задълбочаване на проблемите в зряла възраст. Ето защо, особено важна е ролята на скрининга на зрението и ранната намеса, за да се даде възможност за оптимално развитие на всяко дете със зрителни проблеми.

НАРУШЕНИЯ В ЗРЕНИЕТО ПРИ ДЕЦАТА

Има различни видове скрининг на зрението, като при новородени е насочен предимно към тежки очни заболявания, застрашаващи зрението, като катаракта, неонатални очни инфекции, помътняване на роговицата и очни тумори. Отвъд неонаталния период, чести причини за нарушено зрение при деца, като рефракционни аномалии (далекогледство, късогледство или астигматизъм), страбизъм (кривогледство) или амблиопия се развиват или променят след първия месец на новороденото и затова трябва да бъдат адекватно изследвани по-късно – препоръчително е това да стане в периода от третата до шестата година на детето.

Наред с по-познатите рефракционна грешки, амблиопията (т.нар. „мързеливо око”) е основното проблемно състояние при децата, тъй като трябва да се лекува в ранна детска възраст, за да се избегне трайно намалено зрение. Това е загуба на зрение, засягаща най-вече едното око, поради липса на адекватно зрително преживяване по време на критичния период на зрително развитие. В световен мащаб, 3-4% от децата в предучилищна възраст имат амблиопия. В България разпространението ѝ при деца на 4-10-годишна възраст достига 5%. Доказано е, че 15% от децата под 12 години имат и рефракционни аномалии, които предизвикват значително намаляване на некоригираното зрение.

Без ранен скрининг амблиопия се открива рядко, докато не стане твърде късно за адекватното ѝ лечение.

ДОБРОТА В ДЕЙСТВИЕ

Началото на ЛАЙЪНС движението е поставено преди повече от 100 години от Мелвин Джоунс в Чикаго, САЩ, а в своята история организацията е дала много на обществото. Ще споменем само белия бастун за незрящи или съучредяването на Организацията на обединените нации (ООН).

„НИЕ СЛУЖИМ“ е девизът на всеки един ЛАЙЪНС член. Службата в полза на обществото и другите е водещият мотив на над 1 400 000 мъже и жени, в 50 000 клуба от над 200 държави.

ЛАЙЪНС КЛУБ Свети Иван Рилски и ЛАЙЪНС КЛУБ Свети Архангел Михаил са част от това движение и предоставят възможност на всеки един от нас да даде обратно на обществото и да подпомага различни каузи в България, в рамките и с подкрепата на глобална организация за добротворчество. Клубовете са регистрирани под формата на сдружение и са създадени за осъществяване на дейности в обществена полза.

В съвместна инициатива ЛАЙЪНС клубовете в България със събрани доброволно и благотворително средства закупиха мобилен апарат за диагностициране на очни заболявания – PlusoptiX S12C Mobile.

Апаратът PlusoptiX S12C е създаден за ранно откриване на рефракционни аномалии при деца - далекогледство, късогледство и/или астигматизъм, които от своя страна са най-честата причина за развитието на амблиопия.

Предимствата на диагностиката с този апарат са, че е безконтактна, не се налага разширяване на зениците и може да се използва извън лекарския кабинет, при лесно изпълними условия, за скрининг на деца от най-ранна възраст. Апаратът е преносим, като получените данни се отпечатват на хартия. Ползата от този тип изследване е голяма, тъй като това е най–добрият начин за ранна профилактика на намаленото зрение и така оформените групи в риск да получат своевременно и адекватно лечение.

„ЗДРАВО БЪДЕЩЕ ЗА НАШИТЕ ДЕЦА“

Целогодишна кампания за превенция и подобряване на детското здраве

Кампанията е съвместна инициатива на ЛАЙЪНС КЛУБ Св. Иван Рилски и ЛАЙЪНС КЛУБ Св. Архангел Михаил, която се фокусира върху дейности, свързани с превенция и подобряване на детското здраве. Тези дейности най-често включват очен скрининг, закупуване на скъпоструваща апаратура за детските болнични отделения, подкрепа и насърчаване на спортни занимания, активности на открито, образование и други.

През октомври 2022 г. поставихме началото на първото издание на програмата под името **„Очен скрининг за всяко дете“** и се устремихме към голямата ни цел – за период от две години да посетим всички общински детски градини в гр. София и да направим очен скрининг на всички деца в тях. В края на месец май 2024 г. представихме резултатите и изводите, до които достигнахме през тези две години. Можете да се запознаете с тях сега.

ОБОБЩЕНИ ДАННИ ПО ПЕРИОДИ

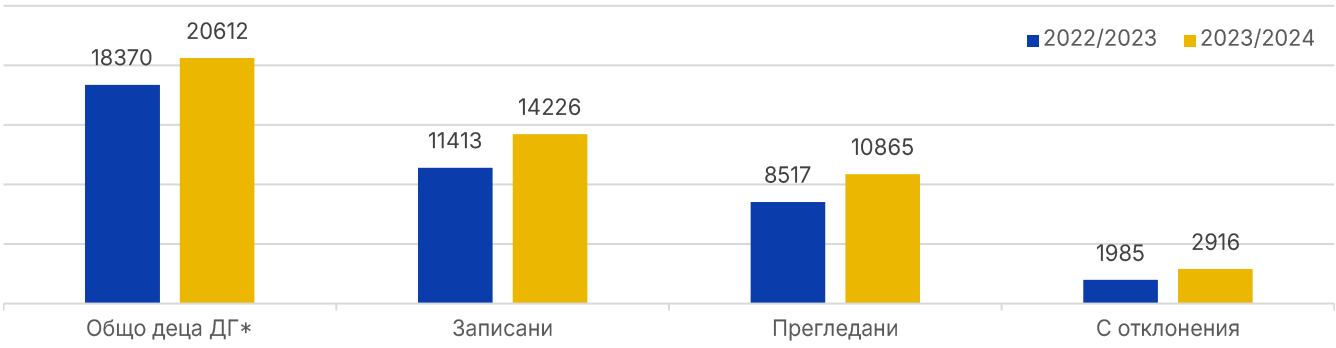

За учебната 2022/2023 г. посетихме 90 градини, в тях общо 11 413 деца бяха предварително записани, като 8517 деца бяха прегледани и при 1985 (23.31%) от тях бяха открити отклонения.

За учебната 2023/2024 г. посетихме 101 градини, в тях общо 14 226 деца бяха предварително записани, като 10 865 деца бяха прегледани и при 2916 (26.84%) от тях бяха открити отклонения.

** По данни от детските градини (ДГ), общият брой деца, без тези в яслени групи, към 10.2022 г. е 38 982 бр. Посещенията в ДГ са разпределени в график за две последователни учебни години, без повторение, въз основа на местоположението на ДГ и броя филиали и групи в тях.*

ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА ЦЯЛАТА КАМПАНИЯ

Общо включили се ДГ в кампанията – 191 бр.

Общо предварително записани за преглед деца – 25 639 бр.

Общо прегледани деца – 19 382 бр.

Деца с открити отклонения в показателите – 4901 бр.

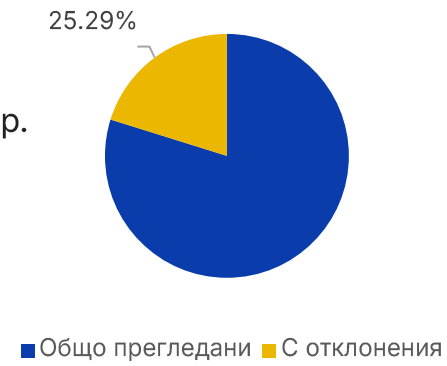

ВСЯКО ЧЕТВЪРТО ДЕТЕ ИМА ОТКЛОНЕНИЕ ОТ НОРМИТЕ НА ЗРЕНИЕТО!

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ПРЕДСТАВЕНИТЕ ДАННИ

В резултат на направените скрининги и получената обратна връзка от детските заведения, изведохме следните по-важни изводи:

1. Ясно различима е тенденция броят на децата с отклонения в нормите на зрението да нараства. Към момента беше установено, че **всяко четвърто дете има отклонения от нормите.**

2. Интересът към **провеждане на този вид изследване на място в детските градини е висок.** Самите деца го приемат за игра и проявяват любопитство като са сред свои връстници и не се притесняват.

3. Тази превенция и ранно диагностициране **правят възможно навременното овладяване и предприемане на действия за ограничаване на увреждането.**

4. Разбирането от страна на родителите и тяхната ангажираност към здравето на децата остават **най-важни.**

5. Има интерес и необходимост това изследване да бъде **включено в здравната програма като част от редовната здравна грижа за децата.**

6. На децата с отклонения от нормите в зрението **ще бъде помогнато навреме**, преди проблемът да се е задълбочил.

„ВИЖ НАВРЕМЕ“

Второ издание на кампанията за очен скрининг, през учебната 2026/2027 г.

Ние, ЛАЙЪНС клубовете в гр. София, предлагаме да проведем безплатни и доброволни скринингови прегледи на зрението с мобилния апарат за диагностициране на очни заболяваиня PlusoptiX S12C Mobile в общинските детски градини на територията на Столична община. Инициативата е изцяло благотворителна и се осъществява безвъзмездно. За провеждането ѝ е необходимо съгласие от съответното детско заведение, както и информирано съгласие от родителите за извършване на безплатния скринингов тест.

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ

Това издание на програмата е насочено към децата от **IV градинска група на всяко общинско детско заведение в гр. София**, което се съгласи да участва в нея.

Всяка детска градина получава **комплект документи и информация за необходимата вътрешна организация и условия за провеждане на скринингите**.

Прегледите се извършват **до обяд в делнични дни по предварително определен график в два периода: октомври-ноември 2026 г. и март-април 2027 г.**, а целта е да бъдат избегнати епидемиологичните периоди, също ваканции и празнични дни.

В случай на форсмажорни обстоятелства, **при възможност**, ще бъде планиран допълнителен график за всички пропуснати градини и групи.

Обичайно **екипът**, който провежда прегледите, **се състои от двама доброволци**, които след пристигане на място подготвят апаратурата и със съдействието на ръководител от градината избират подходящо място за осъществяването му – салон за игра, столова за хранене или друго помещение.

Скринингът **продължава общо до 30-40 минути** за цялата група, като се извършва по реда на списъка с предоставени информирани съгласия от родителите.

Резултатите от изследването на всяко дете **се предоставят на ръководителя** на групата, **на хартиен носител**, като в тях е включена референция **за налични отклонения** от нормите. За децата, на които са отчетени такива отклонения се дава **препоръка да направят професионална консултация с офталмолог**.

Доброволците не получават и не съхраняват никакви медицински данни за децата. Единствено задържат списъка с информирани съгласия от родителите.

Ние служим.

www.lions-ivanrilski.org
www. lions-st-michael.com

ЛАЙЪНС КЛУБ
Свети Иван Рилски
Свети Архангел Михаил

© 2026